

LEKCE 70: DUCHOVNÍ OBNOVA NAVRÁTILCŮ

Biblický text k lekci: Ezdráš 9-10, Nehemjáš 8-10

Cíle lekce:

- dítě řekne, v čem Izraelci neposlouchali Hospodina a co se rozhodli napravit
- dítě ví, že pokání (litování svých hříchů) je správnou reakcí na to, když udělá něco špatného
- dítě chápe pokání jako lítost nad špatnými věcmi, ale také projev činu a rozhodnutí se od zlého odvrátit
- dítě si uvědomuje Boží milost, ale na druhou stranu si je vědomo i Boží spravedlnosti a nutnosti trestu
- dítě ví, že je důležité číst a studovat Boží slovo, protože ono ukazuje cestu našemu životu a umožňuje nám poznávat Boží charakter
- dítě si uvědomuje důsledky hříchu, které jsou často obtížné (museli propustit manželky, matky)
- dítě vyjmenuje některé závazky lidu vůči Pánu Bohu (co chtěli Izraelci znovu dodržovat)

Klíčové verše:

Ezdráš 9,6: „Volal jsem: „Můj Bože, stydím se a hanbím pozdvihnout k tobě svou tvář, Bože můj. Naše nepravosti se nám rozmohly až nad hlavu, naše provinění vzrostlo až k nebi.“

Ezdráš 10,2b-3: „Zpronevěřili jsme se svému Bohu, když jsme si přivedli ženy cizinky z národů země. Přesto je ještě pro Izraele naděje. Uzavřeme nyní smlouvu se svým Bohem, že propustíme všechny ženy cizinky i jejich děti podle rozhodnutí Panovníka i těch, kdo se třesou před příkazem našeho Boha. Ať se stane podle Zákona!“

Nehemjáš 8,3: „Ezdráš četl z Mojžíšova na prostranství před Vodní branou od svítání až do poledne mužům i ženám, těm, kteří byli schopni rozumět. Všechn lid pozorně naslouchal slovům z knihy Zákona.“

Nehemjáš 8,8-9a: Četli z knihy Božího zákona po oddílech a vykládali smysl, aby lid rozuměl tomu, co četli. Nehemjáš, který byl místodržícím, a kněz Ezdráš, znalec Zákona, a levité, kteří vysvětlovali lidu Zákon, řekli všemu lidu: „Dnešní den je svatý Hospodinu, vašemu Bohu. Netruchlete a neplačte.“

Nehemjáš 8,17: „Celé shromáždění těch, kdo se vrátili ze zajetí, si udělalo stánky a sídlili v nich, což Izraelci nedělali od dob Jozua, syna Núnova, až do onoho dne. Byla z toho převeliká radost.“

Nehemjáš 9,32-33: „Nyní tedy, náš Bože, Bože veliký, mocný a budící bázeň, který zachovááš smlouvu a milosrdenství, nepokládej za málo všechny ty útrapy, které dolehly na nás, na naše krále, předáky, kněze a proroky, na naše otce a na všechny tvůj lid od doby asyrských králů až dodnes. Ty jsi spravedlivý ve všem, co na nás přišlo, neboť jsi jednal věrně, kdežto my jsme si počínali svévolně.“

Nehemjáš 10,30b: „Přicházeli a přísazně se zaklínali, že budou žít podle Božího zákona, který byl vydán skrze Božího služebníka Mojžíše, a že budou zachovávat a plnit všechna příkázání Hospodina, našeho Pána, jeho práva a jeho nařízení.“

Biblická fakta:

Izraelci se dle nařízení Hospodina neoddělili od okolních národů, přijímali jejich ohavnosti a ženili s nimi své syny a dcery.
--

Ezdráš je z toho zděšen, roztrhl své roucho, rval si vlasy a vousy, ve zděšení celý den až do večera seděl na zemi. Kolem něj se shromáždili ti, kterým jednání Izraelců nebylo lhostejné. Pak se Ezdráš modlí k Bohu a vyznává hřích Izraele.
--

I když dal Bůh Izraelcům znovu svobodu, znovu před ním hřešili a přestupovali jeho příkaz, že se nemají mísit s okolními národy. Ezdráš se modlí o to, aby Hospodin za tento hřích Izrael nevyhladil úplně.
Izraelci se zavázali před Hospodinem, že cizí manželky propustí. Ezdráš se v této věci zavázal přísahou a pak odešel do Božího chrámu, nejedl, nepil, truchlil pro nevěrnost navrátilců. Všichni Izraelci se měli sejít do tří dnů v Jeruzalémě.
Ezdráš jako učenec předčítá Hospodinův zákon a četl jej u Vodní brány od svítání až do poledne – lid pozorně naslouchal. Z knihy zákona pak četli i levité a také lidu vysvětlovali to, co četli. Když lid slyšel slova zákona – všichni plakali.
Ezdráš s Nehemjášem však lid povzbuzovali, aby se radovali, protože Hospodin je jejich síla a dnes je svátek Hospodinův. Lid se radoval z Hospodinova slova.
Podle Hospodinova zákona obnovili svátek Stánků a slavili jej (každý bydle mimo svůj domov ve stánku) - nic takového se nestalo od doby Jozua! Lid se radoval z Hospodina a každý den se četlo z knihy Božího zákona.
Izraelci činili pokání (zahalili se pytlovinou, posypali hlínou), čtvrt dne četli z Hospodinova zákona a čtvrt dne vyznávali své hříchy i hříchy svých předků. Dobrořečili Bohu a chválili Jej.
Izraelci si připomínal Boží jednání v minulosti: jak Bůh uzavřel smlouvu s věrným Abrahamem a učinil z něj veliký národ, jak vysvobodil svůj lid z Egypta, provedl je přes moře suchou nohou, vodil po poušti, dal jim dobrý Zákon, dával jim manu i vodu při putování pouští. I přes neposlušnost Izraelců je Bůh nakonec přivedl do zaslíbené země, 40 let se o ně na poušti staral, pak obsadili zemi a zvítězili v boji nad všemi národy, usadili se v bohaté krajině, měli všeho dost – a tehdy hodili Boží Zákon za hlavu!
Pak Izraelci dokonce i vraždili Boží proroky, přicházel trest, volali k Bohu a on jim stále dával milost, po chvíli Jej však zase začali urážet, zpychli, nechtěli poslouchat Boha, a i přes řadu varování proroků Jej odmítali. Až přišlo vyhnání ze země, ale i zde se Bůh smiloval a dovolil návrat. Izraelci tak vyznávali hříchy celého národa, spáchané i v minulosti.
Izraelci uzavírají s Bohem smlouvu poslušnosti, potvrzenou pečetěmi hodnostářů, levitů a kněží a všichni skládali slib, že budou žít podle Božího zákona a plnit všechna jeho přikázání.
Izraelci se zavázali že: a) nebudou se ženit s cizími národy b) nebudou pracovat v den odpočinku c) budou odevzdávat třetinu šekelu (asi 4 g) ročně na dílo Božího domu d) budou dodávat dávky dřeva pro Hospodinův chrám dle jednotlivých rodů e) budou přinášet prvotiny ze své úrody, i prvotiny ze svých zvířat a potomků Bohu f) budou odevzdávat Levitům desátky g) nebudou zanedbávat dům svého Boha.

Pro zvědavé:

- okolní národy Izraelců: Kananejci, Chetejci, Perizejci, Jebúsejci, Amónci, Moábci, Egyptané, Emorejci
- všichni Izraelci měli přijít ke knězi Ezdrášovi do tří dnů (při projednávání propuštění cizích manželek) - pokud se tak nestalo, propadne tomu, kdo by nepřišel majetek a bude vyloučen z Izraele
- člověk, který přišel za Ezdrášem po jeho modlitbě s tím, že by se zavázali propustit cizí manželky, se jmenoval Šechaniáš
- když se navrátilci sešli v Jeruzalémě, aby se rozhodlo o propuštění žen, přišlo
- proti propuštění manželek cizinek byly jen Jonatan a Jachzijáš a levité Mešulam a Šabataj
- Ezdráš řešil sňatky c cizinkami celkem 3 měsíce
- po slavnosti Stánků se Izraelci postili (zahaleni pytlovinou a posypání hlínou)

Myšlenky k 70. lekcí (aplikace):

- po materiální obnově (hradeb, chrámu) přichází obnova duchovní – návrat k Hospodinovu zákonu
- nebezpečí smísení se s cizím lidem kvůli jejich modloslužbě a odvádění od Hospodina – nemáme přejímat bezbožné zvyky, které jdou proti Božím příkazům (tím bylo i oženit se s cizinkou)
- Ezdrášovi tento stav (sňatky s cizinkami) není lhostejný – bezbožné jednání nám nemůže být lhostejné, ale mělo by v nás vyvolat smutek, lítost
- pokání jako lítost nad hříchy doprovází také čin – propuštění manželek (často i maminek) ukazuje na to, že to lidé mysleli s Bohem skutečně vážně – vyznání viny by mělo být potvrzeno činem a vyjadřuje Boží bázeň
- připomínka Boží věrnosti v historii Izraele navzdory lidské nevěře – Bůh je věrný, i když my jsme nevěrní
- poslušnost Bohu je nadřazena poslušnosti lidem, obzvláště když jednájí proti Božímu zákonu
- lid chtěl slyšet Boží zákon, věnoval mu čas – číst Boží slovo dává našemu životu světlo (Žalm 119,105), ukazuje nám, co je správné a co nikoli – toužím číst Bibli, a tak poznávat Pána Boha?
- přemýšlení nad Božím slovem by mělo vyústit v chování a jednání – Izraelci začali DĚLAT to, co se píše v Hospodinově zákoně (začali slavit svátek stánků, propustili cizí manželky)
- jako lidé hřešíme, řešením je hřích vyznat, říct to Pánu Bohu, litovat hříchu a odvrátit se od zlého jednání – pokud tak neučiníme, děláme si s Boha srandu
- Izraelci uzavřeli s Bohem smlouvu – projevíli snahu napravit svůj vztah k Pánu Bohu - Bohu se líbí, když děláme to, co on přikázal, protože jako náš Stvořitel ví, co je pro nás dobré

Souvislost s Novým zákonem: OBNOVA DUCHOVNÍHO MYŠLENÍ (Efezským 4,22-24)

Efezským 4,22-24: Odložte dřívější způsob života, staré lidství, které hyne klamnými vášněmi, obnovte se duchovním smýšlením, oblečte nové lidství, stvořené k Božímu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy.

Člověk se skládá z těla (vnější člověk) a duše + ducha (vnitřní člověk). Duše je naše citění, myšlení, Duch pak Bůh v nás, podle toho, jak to zaslíbil Ježíš, když odcházel z této země. Vnitřní člověk způsobuje to, jak se chováme, jak mluvíme, jak se projevujeme skrze tělo. Je jako volant v autě, který ovlivňuje to, kam pojedeme. Proto je důležitá právě obnova duchovního myšlení. Izraelci po návratu nejprve postavili chrám pro Hospodina – to ale byla jen budova. Důležitější byla reflexe jejich jednání. V listu Efezským čteme, že jsme vybízeni k tomu, abychom obnovovali duchovní myšlení, abychom mysleli tak, jako Bůh, protože myšlení je klíčem k jednání. Když budu špatně myslet, budu také špatně konat. Špatné myšlení není o tom být hloupý, ale myslet na špatné věci. Jako Boží děti máme napodobovat Pána Boha, podobně jako dítě napodobuje své rodiče. Zápas o tuto nápodobu s námi vede to, že stále máme hříšné tělo a žijeme na zemi, která je královstvím Zlého. Ale i přesto máme obnovovat naši mysl tak, abychom se podobali Kristu. Ve 2. Korintským 10,5b se píše „*uvádíme do poddanství každou mysl, aby byla poslušna Krista.*“ To je pro nás výzva, abychom, podobně jako Izraelci chtěli být poslušní Božímu zákonu, byli poslušni Pánu Ježíši, protože víra v Krista se vyznačuje poslušností (*Jan 14,23: Ježíš mu odpověděl: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho přibýtek.*) Obnova se děje také čtením Božího slova, protože v něm poznáváme Boží myšlení.

Náměty pro činnosti s dětmi:

- 1. Třídění symbolů – motiv** smíšených manželství. Úkolem je roztřídit značky pro muže a ženy co nejrychleji s co nejmenším počtem chyb. Nejprve rozhodují chyby, pak čas.
- 2. Trhání papíru** – motiv trhání pláště a vousů Ezdrášem při litování hříchů. Úkolem dítěte je roztrhat papír formátu A4 na 20 pruhů (papír na šířku). Nejprve rozhoduje počet pruhů, pak čas.
- 3. Stání na výdrž** – motiv lidu, který stál před knězem Ezdrášem při řešení problému s manželkami. Úkolem dítěte je stát na jedné noze s tím, že druhá noha je rovně natažená před sebe v úhlu cca 45°. Kdo vydrží nejdéle?
- 4. Angličáky** – motiv padání Izraelců před Hospodinem při vyznávání hříchů. Úkolem je udělat 10 angličáků (ze stoje do dřepu, pak do vzporu na rukou, pak znovu do dřepu a do stoje) za co nejkratší čas. Nedokonale provedené angličáky se nepočítají.
- 5. Stavění „domečku“** - motiv stavění přístřešků při svátku stánků. Úkolem dětí je postavit z papíru bez použití lepidla (povolena jsou nůžky). Rozhoduje kvalita. Děti hodnotí vždy ostatní výrobky (přiřazují body), vyhrává ten, který získá nejvíce bodů. Vedoucí má právo udělat vždy trojnásobný počet bodů, tzn. pokud je 5 dětí, první v dětském hodnocení dostává 5 bodů, výrobek, který vyhodnotí vedoucí, získá 15 bodů, druhý 12 atd. Součet bodů se pak sečte. Vítěz dostane tolik „konečných“ bodů, kolik je dětí. Limit na stavbu max. 10 minut, lze zkrátit dle situace.